

crkvi Svih Svetih u Sesvetama u Zagrebu, ili mozaika kojeg izvodim u crkvi sv. Nikole Tavelića u Tomislavgradu.

Koja je temeljna poruka koju odašiljete svojim djelima i postoji li neko načelo ili misao vodilja koja vas trajno nadahnjuje u radu?

Kod svakog djela javlja se želja i volja da u potpunosti bude i u svakom pogledu jasno izražena ideja i da bude uklopljeno u moj likovni izričaj i da izvedba bude što je moguće bolja. Umjetnost sama za sebe znak je da u materijalnom svijetu kroz nju djeluje transcendentni svijet čudesnog višeg reda, koji po nama samima ne bi bio moguć niti ostvariv.

Cijeni li se danas umjetnost i je li joj ostavljeno dovoljno prostora u društvenom i medijskom prostoru?

Kulturno je podržavati kulturu i nužno je za umjetnost se žrtvovati. Sve ono što nazivamo nematerijalna baština traži poštovanje i punu svijest o tim vrjednotama. Kultura je duhovni plašt koji narod i pojedinci nose kao najviši domet civilizacijskih vrjednota. Zato se u javnosti uvijek govori o pitanju valorizacije i osobito u medijskom prostoru. U sredstvima priopćavanja često se miješa kultura i tzv. glamur. Glamur je mnogo bliži ukusima šire publike. Kultura traži probranu i kultiviranu publiku.

Sadrži li umjetnički poziv u sebi proročku dimenziju?

Svi smo pozvani na milost, kazao je sv. Pavao. Proroštvo je poseban dar vjerniku. I u umjetnosti znaju se dogoditi najave nečega što se ima dogoditi. Umjetnost živi od sna i snoviđenja, a sni su ponekad i predskazanja.

Imate li svog omiljenog slikara?

Poznajem povijest umjetnosti i nikad se ne bih odlučio samo za jednog umjetnika. Ali mogao bih govoriti o imaginarnoj duhovnoj obitelji u kojoj su i Tizian i Michelangelo, El Greco, Rembrandt, Božidarević, Vidović, Job, Dulčić, Trepše, Meštrović, Kršinić, Rouault, Dufy, itd.

Pored zanimanja kojim se bavite imate li nekakav hobi?

Sav moj umor nestaje na obali mora ili u barci u ranu zoru.

Imate li neostvarenih želja, nešto što bi još u životu voljeli ostvariti?

Neostvareno je sve ono o čemu još sanjam, a snovi su u bojama i u slikama. Nadam se kako će Gospodin dopustiti da sve ono o čemu mislim i pretočim u slike. I nisu uvijek najvažnije dimenzije.

Na kraju, što biste poručili mladim franjevcima i studentima teologije te svim ljudima dobre volje u čije će ruke doći ovaj časopis?

Neka vas prati mir i dobro. Budite strpljivi sami sa sobom i sa svojim kolegama, odgojiteljima, profesorima i poglavarima. Vrlo je važno biti zajedno. Lijepo je bilo razgovarati kroz ovih dvanaest pitanja. U zidinama samostana, u posvećenim prostorima, kao i izvan njih vi ostvarujete Crkvu Kristovu, zajedno sa vjernicima, svatko svojim predanjem u volju Očevu. Neka vam svaki dan bude ispunjen, blagoslovljen!

Od srca vam zahvaljujem na ugodnom razgovoru i želim uspjeh i Božji blagoslov u daljnjem radu.

SVJEDOČANSTVO: SESTRA M. KATARINA ZRNO

Redovnica iz benediktinskog samostana sv. Nikole u Trogiru

razgovarao fra Nikola Dominis

Poziv klauzurne sestre je specifičan i poseban poziv, kako ste se, kada i zašto odlučili na taj poziv?

Nije lako ukratko opisati najvažnije događaje u svom životu, suptilne promjene u doživljavanju sebe i drugih, procese u kojemu su vlastite potrebe i želje iz nesvjesne razine prelazile u svjesnu, smjernice koje su odredile životno putovanje, ali mogu pokušati dati neku siluetu. Doista, kontemplativni život je egzotičan život, u smislu duhovnosti, on intrigira svojom pojavom, pobuđuje zanimanje, no ono često ostaje na površini, izvana, na prilično sigurnoj udaljenosti. U vrijeme kad sam se prvi put susrela s ovakvim načinom života, tj. samo čula za njega i njegovo postojanje, vjerovala sam da tako nešto nije za mene, ali ujedno i slutila neki njegov duboki smisao te osjećala divljenje prema onima koji posjeduju toliku odlučnost, hrabrost i samoodricanje te su spremni u tolikoj mjeri dati prednost onom nevidljivom u odnosu na vidljivo, budućem u odnosu na sadašnje, Drugome u odnosu na sebe. No, život nas često iznenadi, a ponekad i potpuno promijeni naše pozicije u ovom svijetu, a samim tim i poglede na njega, tj. na sve u njemu, uključujući i nas same.

Naime, dok sam u svojoj dvadesetoj godini bila studentica, na početku studija i jednog novog i lijepog životnog razdoblja te su stvari, bar s te strane, izgledale prilično određene i posložene, iznutra je bilo sve drugo, samo ne to. Tamo sam bila na vrhuncu jednog ozbiljnog i dubokog promišljanja o sebi, svom životu i njegovu smislu te o vlastitu pozivu i poslanju. Paralelno s tim, pojačavala se i moja glad za Bogom ili mi je ona samo postajala jasnija. Ubrzo sam shvatila da sam odavno zapustila taj tako bitan odnos za osobno razumijevanje, prihvaćanje i sreću. Odgojena u katoličkoj obitelji u kojoj se redovito odlazilo u Crkvu, govorilo o Bogu i sa svećenicima imalo bliske i prijateljske odnose, pojmovi Crkva, vjera, Bog, nisu mi bili strani. No, u vrijeme puberteta i adolescencije te uslijed ratnih okolnosti zbog kojih sam kroz nekoliko godina bila prisiljena napustiti dom, to nije bilo dovoljno da zadrži prvotni značaj. No, nakon nekoliko godina, točnije u mojoj devetnaestoj – dvadesetoj godini odnos je ušao u novo razdoblje. Poticaj? Nejasni ciljevi,

potrebe, mogućnosti i zadaće. Sve je bilo zatvoreno, u nekoj polutami, u kojoj se ni sama nisam mogla snaći te sam žudjela za svjetlom i osobom koja će mi rasvijetliti i pojasniti ono što bih trebala znati. Promjena životne sredine donijela je sa sobom neke nove ljude, posebice redovnike i redovnice, koji su mi u tom smislu puno pomogli. To je bilo 1999./2000. Sljedeću godinu proživjela sam u vrlo otvorenim i učestalim kontaktima s njima, ali osobito u jednom drugom otvaranju i približavanju koje se očitivalo kroz intenzivan nutarnji život, odnosno svakodnevne odlaske na euharistiju, primanje sv. sakramenata, duhovno štivo, duhovne obnove, volonterski rad i osobnu molitvu. Bilo je to vrijeme preslagivanja vlastitog života i stavljanje pred izbor: Što dalje? Kako? Kuda? S kim? Budući da sam u tom okruženju bivala sve sretnija, činilo se logičnim nastaviti u tom smjeru. Usto, nakon što sam toliko toga kroz to vrijeme od drugih dobila,

i sama sam osjetila potrebu da slično djelujem, prema svojim mogućnostima. Štoviše, osjetila sam potrebu posvetiti život Onome koji me prvi ljubio i onima koje mi on stavi na put. Držala sam svojom dužnošću postati jedna mala karika u tom lancu dobrote te ugraditi negdje svoje skromno iskustvo i dobru volju. Njemu na slavu. Činilo mi se da bih to mogla najbolje ostvariti kroz redovnički poziv. Premda mi se ta misao ispočetka činila smiješnom i gotovo nevjerovatnom, pa sam ju odbijala kao nešto strano, ubrzo se taj dojam promijenio te sam ju doživljavala vrlo bliskom i prihvatljivom. Koliko god mi je postalo jasno da želim biti redovnica, toliko je ostalo nejasno u kojem redu ili družbi bih to trebala i ostvariti. Dok sam kontemplativne redove skoro a priori isključivala, držeći da nikada ne bih mogla živjeti u toj formi života i kako to ne odgovara mojoj naravi, kroz jedan razgovor s duhovnikom i prijateljem, shvatila sam da je upravo to moj poziv.

Nije bilo nikakve sumnje, samo izbor – prihvatiti ili ne. Iako je monaški život za mene bio i ostao jedan visoki i nedostižni ideal, pred čijim sam se zahtjevima osjećala slabom i nedoraslom, ipak je vjera u prisutnost i vjernost onoga koji zove, a to je Bog, ali i podrška onih koji su na tom putu daleko ispred mene, učinila da donesem upravo takvu životnu odluku. Uvjerenje da je monaški život moj životni poziv, od jednog proljetnog dana 2000. do danas, nikada me nije napustila. Svim slabostima usprkos! Tako sam sa ono malo poznatog odlučila ući u nepoznato. Postupno su stvari bivale jasnije, iskustvo bogatije, a moje povjerenje u vodstvo i blizinu pozivatelja veće. Pred kraj 2001. učinila sam još jedan korak u tom smjeru te sam 10. 11. 2001. pristupila zajednici sestara benediktinki u samostanu Sv. Nikole gdje sam i sada.

Za jedan takav poziv visoki kršćanski ideali su neophodni. Što Vas nosi, oduševljava ili nadahnjuje u Vašem svakodnevnom kršćanskom životu?

Nosi me iskustvo osobnoga živoga Boga te uvjerenje da On želi da budem tu gdje jesam, kako bi u osami monaškog života govorio mom srcu, a ja pružala svjedočanstvo njegove prisutnosti, ljubavi i nježnosti.

Znamo za načelo sv. Benedikta „moli i radi“. Koliki je izazov danas živjeti po tom načelu?

To je uvijek bio izazov, pa i danas. I jedno i drugo traže prisutnost, otvorenost, zauzetost, postojanost i ustrajnost, odnosno odricanje, a čovjek

je po svojoj naravi sklon izbjegavati većinu od toga. Nadalje, u brznoj i neprestanoj izmjeni događaja nije baš previše potaknut podizati pogled uvis. Prava molitva traži uređene odnose sa samim sobom, Bogom i drugima. Ona ih stalno preispituje, podržava ili pak kori i preoblikuje, a to nije nešto što je lako, predvidivo i bez zahtjeva. Naprotiv! Jer, zahvaća u srž života i stalno je dodiruje. To je jedna trajna dinamika u kojoj se ovi odnosi prožimaju i preoblikuju. Iskrenost je, dakle, temeljni zahtjev istinskog vjerničkog stava i molitve, a to je nešto što je zahtjevno. Iskrenost pred sobom, Bogom i drugima. Rad je, također, bitna i konstitutivna sastavnica monaškog života. Monah koji dobro radi, dobro i moli, govorili su stari monasi. To su, dakle dva vesla ili dva krila pomoću kojih se ide naprijed, prema cilju. Isključiti jedno ili drugo značilo bi vrtjeti se u mjestu. Gospodin traži radnike, ali ne samo to, on traži i suradnike. Stoga je, također, izazov biti uvijek i u svemu raspoloživ za ovu suradnju i predanje, jer monah ne bira što će i kad raditi, nego u duhu ljubavi i poslušnosti, u uzajamnom povjerenju između njega i zajednice, prihvaća i obavlja svoje dužnosti najbolje što može, uz odgovarajuću skromnost. Dakle, za mene je to izazov i ideal. Uvijek je bio i uvijek će biti. Daleko sam od toga da nemam trenutke rastresenosti, tj. duhovne odsutnosti, da sam uvijek tamo gdje i kada trebam biti, ali tome težim i oko toga nastojim.

Sada ste upisali Filozofsko – teološki studij, kakvi su dojmovi i reakcije kolega?

Sretna sam što mi se nakon toliko vremena pružila prilika zaplivati u studentske vode. Ta je odluka, kao što sam očekivala i priželjkivala, unijela osvježenje, obogaćenje i izvjesno ispunjenje jednog segmenta moga života koji mi je nedostajao, odnosno mene kao osobe. Nadam se i očekujem da će i nadalje tako biti. Što oni misle, to trebate pitati njih, no ono što do mene dopire jesu poštovanje, prihvaćanje i razumijevanje te se, naravno, u takvom ozračju osjećam ugodno.

Kako vidite svoje buduće djelovanje nakon studija? Možda rad s mladima ili nešto drugo?

Prava polazišna točka za studij teologije jest osobno iskustvo Boga, prožeto sviješću da ono nije konačno ni savršeno te ga kao takvog treba proširivati i pročišćavati, kao i otvorenost i spremnost zahvaćati iz riznice ljudskog iskustva. Teologija, po riječima Benedikta XVI., i nije ništa drugo doli „razmišljanje o onome što je Bog prije nas mislio i rekao“. A sve u cilju

boljeg upoznavanja i produblivanja vlastite vjere kako bi se moglo na primjereniji i učinkovitiji način prenositi i svjedočiti drugima. To je bila moja prvotna nakana, a za sve ostalo stojim na raspolaganju zajednici pa kako ona procijeni prioritete svoga djelovanja, sukladno potrebama i mogućnostima iste. Svakako, studij kao takav, otvara i proširuje pogled na mogućnosti.

Poruka, poticaj ili nešto po Vašoj želji redovnicima i redovnicama.

Jedan od sažetih opisa jedne benediktinke je i taj da je to žena koja moli i koja se cijeli svoj život odgaja i oblikuje za Boga, stoga bih kao jedinka vrste u kojoj je to istaknuto među ostalim vrijednostima, a koja je opet dio jednog višeg i šireg pojma, a to je red, naglasila potrebu jednoga i drugoga. Odvojimo svakodnevno trenutke za vječnost u kojoj je i ovo naše sada, uđimo u njih otvorena, povjerljiva i čeznutljiva srca i dopustimo da oni preobrazu našu svakodnevnicu i nas same.

RAZGOVOR S FRA JOSIPOM REPEŠOM

Provincijskim promicateljem duhovnih zvanja

Cijenjeni fra Josipe htjeli smo vam uputiti nekoliko pitanja kao provincijskom promicatelju duhovnih zvanja. Prvo što nas zanima općenito stanje s zvanjima u Katoličkoj Crkvi, kako vidimo u Europi ponestaje duhovnih zvanja, dok u nekim drugim krajevima svijeta duhovna zvanja cvatu. Mislite li da je ovakav trend na našem kontinentu održiv i vidite li u kojem bi se pravcu taj trend mogao kretati u budućnosti?

Hvala lijepo na pozivu na razgovor za časopis franjevačkih studenata. Sjećam se prvih "Početaka" iz Makarske kada sam bio i tehnički urednik časopisa. Radostan sam što časopis odolijeva vremenu i napreduje u svojim temama i novim izdanjima.

Gotovo godinu dana vršim službu provincijskog promicatelja duhovnih

zvanja. To je odgovorna i izazovna služba u Provinciji. U posljednjih nekoliko mjeseci uz tu službu vršim i službu privremenog upravitelja župe sv. Ante u Šibeniku. Naime, iznenada je preminuo naš subrat fra Božo Morić, koji je u Šibeniku bio gvardijan i župnik. Ovakve iznenadne situacije i pokušaji sređivanja stanja pokazuju nam potrebu za potragom za novim duhovnim zvanjima, onima koji će u budućnosti vršiti odgovorne službe Bogu i narodu. Ova pomalo alarmantna situacija samo je mala slika još goreg stanja u Zapadnoj Europi, Njemačkoj, gdje sam pastoralno djelovao posljednjih 10 godina. Biskupije imaju na stotine praznih mjesta dušobrižnika, provincije se spajaju u mega zajednice, pokušava se improvizirati kako bi se postojeće stanje donekle sredilo. Svi primjećuju